

JOANNA TYSZKA

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku

Z działalności Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 2022 r.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U.2020.282 tj. z dnia 21 lutego 2020) jednym z zadań wykonywanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest upowszechnianie wiedzy o zabytkach. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz, Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków, w 2022 r. podejmowała szereg działań w tym zakresie.

W dniu 27 stycznia 2022 r. w siedzibie WUOZ w Białymstoku odbyło się merytoryczne spotkanie dotyczące szeroko rozumianej współpracy pomiędzy Narodowym Instytutem Dziedzictwa a Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Białymstoku. W spotkaniu wzięli udział prof. Katarzyna Zalasieńska – dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Bogusław Chmiel – zastępca dyrektora, prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaska Konserwator Zabytków oraz Małgorzata Kierzkowska – zastępca PWKZ. Dyskutowano m.in. na temat wspólnych, przyszłych kierunków współpracy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego województwa podlaskiego.

Na początku marca 2022 r. Podlaska Konserwator Zabytków zorganizowała spotkanie dotyczące promocji książki o biografii zawodowej Władysława Paszkowskiego, wieloletniego wojewódzkiego konserwatora zabytków w Białymstoku. Spotkaniu towarzyszył panel dotyczący treści książki nawiązujący także do wystawy zdjęć autorstwa W. Paszkowskiego, znajdującej się w holu dolnym pałacu Hasbacha. Autorami monografii są prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz oraz prof. Adam Miodowski. W spotkaniu wzięli udział aktualni administratorzy wybranych obiektów prezentowanych w monografii, dyrektorzy instytucji kultury, przedstawiciele samorządu, pasjonaci zabytków i historii regionu, w tym pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku.

Monografia składa się z części teoretycznej obejmującej wątki z życia zawodowego konserwatora oraz zawierającej odniesienia do wartości archiwum fotograficznego W. Paszkowskiego. Kolejne części obrazują wybraną dokumentację fotograficzną konserwatora, ze szczególnym uwzględnieniem Białegostoku i rejonu Białostockizny.



1. Od prawej: Bogusław Chmiel, prof. Katarzyna Zalasieńska, prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz, mec. Małgorzata Kierzkowska. Fot. J. Tyszka
From the right: Bogusław Chmiel, Prof. Katarzyna Zalasieńska, Prof. Małgorzata Dajnowicz, Małgorzata Kierzkowska, Esq. Photo by J. Tyszka



2. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz, prof. Adam Miodowski, Dorota Sokołowska.
Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz, Prof. Adam Miodowski, Dorota Sokołowska.
Photo by J. Tyszka

Przedmiotowe opracowanie jest dostępne dla czytelników w darmowej wersji cyfrowej, archiwizowanej przez Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku.

Istotną rolą PWKZ jest popularyzacja zabytków województwa podlaskiego. W tegorocznej edycji konkursu „Zabytek Zadbane”, który ma na celu promocję właściwej opieki nad zabytkami, w województwie podlaskim został nominowany jeden obiekt. Mowa o dworcu PKP im. D. Siedzikówny w Białymstoku, wytypowany przez prof. Małgorzatę Dajnowicz. Obiekt ten otrzymał nominację w kategorii zabytków techniki.

Dodać należy, że 1 października 2020 r. zakończyła się modernizacja dworca kolejowego z poszanowaniem jego historycznej architektury. W ramach inwestycji przywrócony został pierwotny wystrój wnętrza dworca, wyglądem nawiązujący do czasów jego największej świetności. Prace budowlane prowadzone były pod ścisłym nadzorem PWKZ.



3. Dworzec PKP im. D. Siedzikówny w Białymstoku. Aktualny stan. Fot. PKP S.A.
D. Siedzikówna PKP railway station in Białystok. Current state. Photo by PKP S.A.

Budynek dworca został wpisany do rejestru zabytków województwa podlaskiego w 1985 r. Historia tego budynku została zobrazowana przez Podlaską Konserwator Zabytków na antenie programu „Lokum na topie” w TVP3 Białystok. Podczas nagrania prof. Małgorzata Dajnowicz przedstawiła wyniki badań konserwatorskich przeprowadzonych na terenie założenia dworcowego w Starosielcach oraz wskazała na elementy wystroju dworca pochodzące z początku XX w. oraz z dwudziestolecia międzywojennego.



4. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz, Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator. Photo by J. Tyszka

Upowszechnianie wiedzy o zabytkach wiąże się z nawiązywaniem kontaktów, mających na celu wspólną ochronę dziedzictwa kulturowego. Tak oto w Międzynarodowy Dzień Lasów, tj. 21 marca 2022 r., prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaska Konserwator Zabytków oraz Andrzej Józef Nowak – dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku podpisali porozumienie o współpracy. Celem porozumienia jest podejmowanie wspólnych działań przez wojewódzkie służby konserwatorskie oraz Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych, mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego, w tym zabytkowego, znajdującego się na terenach będących w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Podpisanie przedmiotowego porozumienia stanowi niejako potwierdzenie trwającej od lat dobrej współpracy WUOZ z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku, zwłaszcza w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego województwa podlaskiego. Wspólnym celem jest szeroko rozumiana ochrona i promocja zabytków naszego województwa. Lasy Państwowe sprawują pieczę nad wieloma obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków województwa podlaskiego, w tym nad zabytkami archeologicznymi.



5. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Andrzej Józef Nowak – dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator, Andrzej Józef Nowak – director of the Regional Directorate of State Forests in Białystok. Photo by J. Tyszka

W dniach 4–6 kwietnia 2022 r. prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz uczestniczyła w konferencji polskich i niemieckich konserwatorów zabytków. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W wydarzeniu wzięli również udział prof. dr Markus Harzenetter – prezes Państwowego Urzędu Ochrony Zabytków w Niemczech, dr Jarosław Sellin – Generalny Konserwator Zabytków, dr hab. Katarzyna Zalasieńska – dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, dr Katarzyna Pałubska – dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków. Podczas konferencji omówiono kwestie ochrony zabytków w obliczu trwającej wojny na Ukrainie. Konserwatorzy wygłosili również referaty na temat najważniejszych problemów konserwatorskich w województwach w Polsce oraz na terenie Niemiec.

Podczas konferencji prasowej organizowanej przez prof. Małgorzatę Dajnowicz w dniu 12 kwietnia 2022 r. podsumowano działania Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku w roku 2021.



6. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator. Photo by J. Tyszka

W ubiegłym roku do rejestru zabytków województwa podlaskiego zostało wpisanych ponad 20 zabytków, w tym zabytki ruchome. Mowa m.in. o budynku świetlicy przy ul. Tartacznej w Augustowie, leśniczówce w Białowieży, domu przy ul. Mazowieckiej 31/1 w Białymstoku, kościele parafialnym pw. Świętego Krzyża w Przytułach oraz ołtarzu głównym z kościoła pw. św. Jakuba Apostoła w Sztabinie, drewnianym ołtarzu bocznym Matki Bożej Różańcowej w Nowej Pawłówce, chorągwi Magistratu i Miasta Nowy Dwór czy pamiątkach rodziny Simony Kosak.

W 2021 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku wpłynęło 87 wniosków o przyznanie dotacji na finansowanie prac remontowo-konserwatorskich przy podlaskich zabytkach. Podlaska Wojewódzka Konserwator Zabytków udzieliła 52 dotacji. Łącznie rozdysponowano ponad 2,2 mln złotych.

„O zabytkach Podlasia” to nowy cykl nagrań z udziałem prof. dr hab. Małgorzaty Dajnowicz na antenie Twojej Telewizji Regionalnej. Podlaska Konserwator Zabytków przybliży historię wielu interesujących zabytków z terenu województwa podlaskiego. Pierwszym z nich był pałac Hasbacha. W kolejnych odsłonach prof. Dajnowicz przedstawiła historię synagogi w Suchowoli oraz bazyliki pw. Ofiarowania NMP w Różanymstoku.

W 1922 r. Sejm uchwalił ustawę o państwowej służbie cywilnej – w tym roku mija 100 lat od tego wydarzenia. W dniu 21 kwietnia 2022 r., na wniosek Podlaskiej Konserwator Zabytków, czterech pracowników Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku otrzymało z rąk wojewody podlaskiego Bohdana Paszkowskiego złote medale za długoletnią służbę. Medale zostały przyznane przez Andrzeja Dudę – prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek wojewo-



7. Prof. dr hab.
Małgorzata Dajnowicz
– Podlaski Wojewódzki
Konserwator
Zabytków.
Fot. J. Tyszka
**Prof. Małgorzata
Dajnowicz –
Podlaskie
Voivodeship heritage
conservator.**
Photo by J. Tyszka

dy podlaskiego za wzorowe wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej.

Złotymi medalami za długoletnią służbę odznaczeni zostali:

- Małgorzata Pawluczuk – starszy inspektor ochrony zabytków na stanowisku ds. zabytkowych zespołów dworskich i pałacowo-ogrodowych, parków i cmentarzy oraz zieleni,
- Rimma Sylwanowicz – starszy inspektor ochrony zabytków na stanowisku ds. rejestru zabytków archeologicznych,
- Jerzy Maciejczuk – starszy inspektor ochrony zabytków na stanowisku ds. inspekcji zabytków archeologicznych,
- Jan Fiedoruk – starszy inspektor ochrony zabytków na stanowisku ds. ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

Uhonorowani pracownicy posiadają dużą wiedzę merytoryczną, rzetelnie i sumiennie realizują powierzone im obowiązki związane z ochroną zabytków województwa podlaskiego. Swoją wiedzę chętnie dzielą się z młodszymi współpracownikami, upowszechniają wiedzę o dziedzictwie narodowym, uczestniczą w kursach i szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje zawodowe. Wyróżniają się nienaganną postawą etyczną pracownika służby cywilnej. Podczas wręczania odznaczeń wojewoda podlaski Bohdan Paszkowski podziękował nagrodzonym za ciężką pracę na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego naszego regionu oraz złożył wszystkim pracownikom życzenia w związku z okresem świątecznym Wielkanocy. Prof. Małgorzata Dajnowicz skierowała do uhonorowanych pracowników słowa uznania, podziękowała za ich codzienną pracę, życząc jednocześnie wielu dalszych osiągnięć podczas wykonywania pracy zawodowej oraz satysfakcji ze służby dla zabytków.

W dniu 22 kwietnia 2022 r. prof. Małgorzata Dajnowicz brała udział w uroczystych obchodach Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków i 60-lecia misji

Narodowego Instytutu Dziedzictwa, które odbyły się w Pałacu na Wyspie w Muzeum Łazienki Królewskie. W uroczystościach wzięli również udział: dr Jarosław Sellin – Generalny Konserwator Zabytków, Grażyna Ignaczak-Bandych – szef Kancelarii Prezydenta RP, dr hab. Katarzyna Zalasinska – dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, wojewódzcy konserwatorzy zabytków oraz pracownicy Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Dr Jarosław Sellin zwrócił szczególną uwagę na znaczenie tegorocznego święta ochrony zabytków. Trwający konflikt za wschodnią granicą przedstawia dramatyczny obraz zniszczeń dziedzictwa kulturowego Ukrainy oraz potrzebę dalszej pracy nad jego ochroną oraz odbudową. Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego podkreślił udział polskich służb konserwatorskich w działaniach wspierających zachowanie zabytków z terenu Ukrainy.

Z okazji wydarzenia, jakim jest Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda skierował list do uczestników wydarzenia, który odczytała Grażyna Ignaczak-Bandych, szef Kancelarii Prezydenta RP. Następnie wraz z dr. Jarosławem Sellinem wręczyła trzy Złote Medale za Długoletnią Służbę przyznane przez prezydenta RP pracownikom Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.



8. Uczestnicy obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków. Fot. MKiDN, <https://www.gov.pl/web/kultura/przyszlym-pokoleniom-60-lat-misji-narodowego-instytutu-dziedzictwa> [dostęp: 23.11.2022]

Participants of the International Day for Monuments and Sites celebrations. Photo by MKiDN, <https://www.gov.pl/web/kultura/przyszlym-pokoleniom-60-lat-misji-narodowego-instytutu-dziedzictwa> [access: 23.11.2022]

Szerząc wiedzę na temat podlaskich zabytków, warto zwrócić uwagę na kwestię ich oznakowania. Służby konserwatorskie kontynuują akcję znakowania zabytków na obszarze województwa podlaskiego. W związku z tym prof. Małgorzata Dajnowicz zwróciła się do przedstawicieli starostw o zakup tarcz „Zabytek chroniony prawem”. Znakiem „Zabytek chroniony prawem” wyróżnia się zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków. Błękitna tarcza to międzynarodowy symbol ochrony dóbr kultury. Opis znaku został zamieszczony w Konwencji Haskiej z 1954 r., w celu ochrony zabytków podczas konfliktów zbrojnych, a pomysłodawcą formy graficznej i jej autorem był polski konserwator zabytków prof. Jan Zachwatowicz.

Rolą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest również edukacja z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego. Edukacja ta, aby być efektywną, powinna odbywać się od najmłodszych lat, dlatego na początku maja bieżącego roku w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku gościliśmy grupę uczniów z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Białymstoku.



9. Zdjęcie grupowe uczestników lekcji z zabytkami. Fot. J. Tyszka
Group photo of the participants of lesson with monuments. Photo by J. Tyszka

Przeprowadzona lekcja miała na celu przybliżenie młodzieży tematyki z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego oraz przedstawienie najistotniejszych zabytków z terenu województwa podlaskiego. Uczniom przybliżona została postać Władysława Paszkowskiego, wieloletniego wojewódzkiego konserwatora zabytków, który podjął się trudnego zadania, jakim było ratowanie najcenniejszych zabytkowych obiektów architektonicznych zniszczonych w czasie wojny. Podczas oględzin wnętrza pałacu uczniowie mieli okazję zobaczyć znajdującą się na parterze budynku wystawę składającą się z 22 zdjęć wykonanych przez W. Paszkowskiego. Podczas krótkiego spaceru po pałacu Hasbacha młodzież zapoznała się z historią obiektu oraz otaczającego go parku. Zwiedzający mieli okazję, aby z bliska przyrzeć się zabytkowym kominkom oraz zobaczyć interesujące zbiory biblioteczne zgromadzone w urzędzie. Podopieczni samodzielnie stworzyli tzw. białą kartę – dokument będący podstawowym źródłem wiedzy o zabytkach pozamuzealnych znajdujących się na terenie całej Polski. W trakcie interaktywnych zajęć młodzież zapoznała się z terminologią dotyczącą ochrony zabytków, w tym m.in. kwestią znakowania ich symbolem „Błękitnej Tarczy”, tworzeniem kart ewidencyjnych czy też archiwizacją cennych zbiorów bibliotecznych.

U schyłku maja 2022 r. prof. Małgorzata Dajnowicz wzięła udział w obchodach 10-lecia funkcjonowania Muzeum Diecezjalnego w Łomży. W uroczystościach uczestniczyli również przedstawiciele duchowieństwa, lokalnych władz oraz wierni. W trakcie wydarzenia prof. Dajnowicz wygłosiła referat na temat sakralnego dziedzictwa zabytkowego diecezji łomżyńskiej.

Muzeum Diecezjalne w Łomży rozpoczęło swoją działalność 16 kwietnia 2012 r. w obecności nuncjusza apostolskiego w Polsce. Jest to miejsce, gdzie zwiedzający mogą zapoznać się z historią diecezji łomżyńskiej. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat diecezja ta otrzymała wiele dotacji ze środków publicznych, budżetu PWKZ. Łączna kwota sięga 389 tys. zł. Dzięki dotacjom wyremontowano budynki: Katolickiej Bursy Szkolnej im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Pałacu Biskupiego przy ul. Sadowej 3 w Łomży. Łomża stanowi ważny ośrodek kulturalny w regionie. Rejon ten charakteryzuje się silnym poszanowaniem tradycji i religii. Na terenie diecezji łomżyńskiej znajduje się kilkadziesiąt obiektów indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków województwa podlaskiego.

Wiedzę na temat podlaskich zabytków możemy przyswajać również poprzez zabytki techniki. Aby przybliżyć mieszkańcom Białegostoku i regionu tematykę zabytkowych pojazdów, w dniu 24 maja 2022 r. prof. Małgorzata Dajnowicz oraz Stowarzyszenie Miłośników Starej Motoryzacji i Techniki „Moto Retro” zorganizowali wystawę, której tematem przewodnim były właśnie pojazdy zabytkowe. Obiekty techniki zaprezentowano na parkingu przed siedzibą Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. W wydarzeniu wziął udział Bohdan Paszkowski – Wojewoda Podlaski, przedstawiciele Stowarzyszenia Miłośników Starej Motoryzacji i Techniki „Moto Retro”, uczniowie i dyrektorzy ze szkół podstawowych oraz liceów. Na wystawie można było zobaczyć kilkanaście samochodów i motocykli włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Najstarszy zaprezentowany pojazd to fiat 1100 z 1937 r. Wśród samochodów wpisanych do re-

10. Paulina Waszelewska – dyrektor Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży, Irena Iwaniuk – p.o. kierownika Delegatury WUOZ w Łomży, prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaska Konserwator Zabytków, ks. Tomasz Grabowski – dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Łomży, Agnieszka Muzyk – dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży oraz Ewa Szejder – dyrektor Muzeum Przyrody w Drozdowie. Fot. WUOZ w Białymstoku.

Delegatura w Łomży

Paulina Waszelewska – director of the North-Mazovian Museum in Łomża, **Irena Iwaniuk** – acting head of the regional office of the Voivodeship Office for the Protection of Monuments (WUOZ) in Łomża, **Prof. Małgorzata Dajnowicz** – Podlaskie Voivodeship heritage conservator, **Rev. Tomasz Grabowski** – director of the Diocesan Museum in Łomża, **Agnieszka Muzyk** – director of the Regional Examination Board in Łomża, and **Ewa Szejder** – director of the Nature Museum in Drozdów. Photo by WUOZ in Białystok, Łomża office



11. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków oraz członkowie Stowarzyszenia Miłośników Starej Motoryzacji i Techniki „Moto Retro”. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator and members of the “Moto Retro” Society of Old Motorization and Technology Enthusiasts. Photo by J. Tyszka

jestru zabytków województwa podlaskiego jest blisko 10 samochodów – najstarszy to opel P4 z 1930 r. W wojewódzkiej ewidencji zabytków ujętych jest około 1000 kart ewidencyjnych pojazdów. Wśród nich są samochody osobowe, ciężarowe, motocykle, ciągniki, maszyny rolnicze, samochody specjalne.

Na koniec czerwca 2022 r., w ramach upowszechniania wiedzy o zabytkach, w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku goszczono studentów Wydziału HiSM UwB. Podczas zajęć studenci dowiedzieli się, na czym polega praca Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przybliżono im również kwestie związane z ochroną dziedzictwa kulturowego.



12. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator. Photo by J. Tyszka

Paweł Bielecki, zajmujący się dokumentacją i archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku, zaprezentował wybrane egzemplarze znajdujące się w zasobie bibliotecznym urzędu. Studenci mieli również okazję zapoznać się z wystawą zdjęć autorstwa Władysława Paszkowskiego, znajdującą się na parterze pałacu Hasbacha – siedziby WUOZ w Białymstoku.

Kolejnym etapem edukacji najmłodszych mieszkańców naszego regionu była wizyta grupy przedszkolaków z Niepublicznego Przedszkola nr 2 w Białymstoku wraz z opiekunami, dzieci pracowników Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. Warsztaty edukacyjne dla najmłodszych na temat dziedzictwa zabytkowego zorganizowano w ramach obchodów Dnia Dziecka. Podczas warsztatów edukacyjnych mali uczestnicy zapoznali się z materiałem filmowym na temat pałacu Hasbacha, dowiedzieli się, co to są zabytki, jak należy o nie dbać i chronić, poznali różne rodzaje zabytków. Przedszkolaki rozpoznawały także regionalne zabytki oraz odgadywały zagadki z nimi związane. Spotkanie zorganizowano w związku z edukacją o dziedzictwie zabytkowym i upowszechnianiem wiedzy o zabytkach Podlasia. Najmłodsi mieli również okazję poznać miejsce pracy rodziców, którzy pracują na co dzień na rzecz ochrony zabytków województwa podlaskiego.



13. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz oraz najmłodszy uczestnicy zajęć edukacyjnych. Fot. J. Tyszka
Prof. Małgorzata Dajnowicz and the youngest participants of educational activities.
Photo by J. Tyszka

Podczas pełnienia funkcji wojewódzkiego konserwatora zabytków warto pamiętać o możliwości merytorycznego wsparcia ze strony Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz koleżanek i kolegów piastujących takie same stanowisko w innych polskich województwach. Doskonałym momentem, aby dyskutować nad szeroko rozumianą tematyką konserwatorską, był organizowany 14 czerwca 2022 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku Konwent Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków.

W wydarzeniu wzięli udział m.in. dr Jarosław Sellin – Generalny Konserwator Zabytków, Bohdan Paszkowski – wojewoda podlaski, dr Katarzyna Pałub-ska – dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN, dr Michał Laszczkowski – dyrektor Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków oraz wojewódzcy konserwatorzy zabytków z całej Polski. Podczas uroczystości wręczono odznakę „Za opiekę nad zabytkami” przyznaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wyróżnienie otrzymali Jego Ekscelencja Najprzewielebniejszy biskup supraski Andrzej, ks. kan. dr Jacek Nogowski – proboszcz parafii rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Wigrach oraz ppłk Dariusz Szorc – komendant Wojskowego Centrum Rekrutacji w Białymstoku.

Podlaska Konserwator Zabytków podziękowała nagrodzonym za owocną współpracę oraz działania na rzecz ochrony zabytków województwa podlaskiego.

W czasie spotkania głos zabrał dr Jarosław Sellin – generalny konserwator zabytków, który poruszył m.in. kwestie finalizacji prac nad zmianą Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ilości zadań powierzonych urzędowi konserwatorskiemu, a także powołania Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków. Do uczestników konwentu słowa uznania skierował również wojewoda podlaski. Bohdan Paszkowski wskazał, że docenia rolę konserwatorów zabytków oraz ma nadzieję, iż podczas wizyty goście będą mieli okazję zapoznać się z dziedzictwem wielokulturowego regionu, jakim jest Podlasie. W dalszej części konwentu uczestnicy udali się na wizytę studyjną w obiektach zabytkowych Białegostoku. Wizytowano pałac Branickich, bazylikę archikatedralną Wniebowzięcia NMP, pałac Nowika oraz bazylikę mniejszą pw. św. Rocha, gdzie uczestnicy dowiedzieli się o ostatnio prowadzonych pracach przy tych obiektach.

Drugi dzień konwentu rozpoczął się mszą świętą celebrowaną przez biskupa ełckiego Jerzego Mazura. Podczas eucharystii biskup przywitał konserwatorów, podziękował przedstawicielom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Podlaskiej Konserwator Zabytków oraz pozostałym uczestnikom, konserwatorom wojewódzkim z Polski za opiekę nad zabytkowym dziedzictwem kulturowym oraz za ich codzienny wkład w ochronę zabytków sakralnych.

W części konferencyjnej w siedzibie kompleksu (po)klasztornego w Wigrach poruszono m.in. problematykę dotyczącą przyszłych zmian w ustawodawstwie związanych z ochroną zabytków oraz dyskutowano o formach i metodach upowszechniania wiedzy o zabytkach. Uczestnicy wzięli następnie udział w oględzinach zabytków założenia pokamedulskiego klasztoru w Wigrach oraz po przybyciu do Sejnu wizytowali obiekty bazyliki Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny oraz obiekty poklasztorne, w których aktualnie trwają szeroko zakrojone prace budowlano-konserwatorskie.

Popularyzując wiedzę na temat zabytków województwa podlaskiego, urząd konserwatorski zdaje sobie sprawę z nakładów finansowych, jakie ponoszą administratorzy obiektów zabytkowych podczas ich prac naprawczych. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, 4 lipca 2022 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku doszło do podpisania historycznej umowy dotacyjnej pomiędzy prof. dr hab. Małgorzatą Dajnowicz – Podlaską Konserwator Zabytków a ks. kan. dr. Jackiem Nogowskim – proboszczem parafii rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Wigrach. Wydarzeniu towarzyszył wojewoda podlaski Bohdan Paszkowski.

Przyznane środki, w wysokości 5 mln zł, zostaną przeznaczone na realizację zadania „Roboty budowlane eremu tarasu dolnego wraz z murem oporowym od strony południowej zespołu pokamedulskiego w Wigrach”. Kwota pochodzi ze środków Wojewody Podlaskiego otrzymanych od prezesa Rady Ministrów z ogólnej rezerwy budżetowej, co stanowi 99,94% wartości zadania.

Historia wigierskiego klasztoru sięga XVII w., kiedy na wyspie na jeziorze Wigry osiedlili się kameduli. Początkowo budowali oni obiekty drewniane, dopiero w latach 1704–1745 wzniesiono dom murowany, tzw. forestarię, składający się z izby mieszkalnej i alkierza. Później powstał murowany kościół. Świątynia została



14. Dr Jarosław Sellin – Generalny Konserwator Zabytków, dr Katarzyna Pałubska – dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN oraz wojewódzcy konserwatorzy z całej Polski. Fot. J. Tyszk

Dr. Jarosław Sellin – general heritage conservator, Dr. Katarzyna Pałubska – director of the Department of Monument Protection of the Ministry of Culture and National Heritage, as well as voivodeship conservators from all over Poland. Photo by J. Tyszk



15. Dr Jarosław Sellin – Generalny Konserwator Zabytków, dr Katarzyna Pałubska – dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN oraz wojewódzcy konserwatorzy z całej Polski. Fot. J. Tyszk

Dr. Jarosław Sellin – general heritage conservator, Dr. Katarzyna Pałubska – director of the Department of Monument Protection of the Ministry of Culture and National Heritage, as well as voivodeship conservators from all over Poland. Photo by J. Tyszk



16. Dr Katarzyna Pałubska – dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN, bp ełcki – Jerzy Mazur, prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Fot. J. Tyszka
Dr. Katarzyna Pałubska – director of the Department of Monument Protection of the Ministry of Culture and National Heritage, Ełk Bp. Jerzy Mazur, Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator. Photo by J. Tyszka

zrujnowana podczas I wojny światowej, następnie ją odbudowano według projektu architekta Oskara Sosnowskiego. Zniszczenia po kolejnej wojnie odbudowano w latach 1949–1955 według projektów inż. Władysława Paszkowskiego pod kierunkiem architekta Stanisława Bukowskiego. Zespół pokamedulski w Wigrach został wpisany do rejestru zabytków województwa podlaskiego w 1979 r.

Przedstawione wydarzenia to tylko część zadań, jakie zrealizowała Podlaska Konserwator Zabytków. Jeszcze w tym roku ukaże się następna monografia autorstwa prof. dr hab. Małgorzaty Dajnowicz oraz prof. Adama Miodowskiego obejmująca wątki biograficzne oraz opis kolekcji fotografii zabytków ziemi suwalskiej i łomżyńskiej autorstwa Władysława Paszkowskiego. Promocji publikacji towarzyszyć będzie otwarcie wystawy zdjęć autorstwa Wojewódzkiego Konserwatora, urzędującego w Białymstoku po II wojnie światowej.



17. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz – Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków oraz ks. kan. dr Jacek Nogowski – proboszcz parafii rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Wigrach. Fot. J. Tyszka

Prof. Małgorzata Dajnowicz – Podlaskie Voivodeship heritage conservator and Rev. Canon Dr. Jacek Nogowski – parish priest of the Roman Catholic Church of Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary in Wigry. Photo by J. Tyszka